

14ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγικό σημείωμα

Ο Νίκος Φωτόπουλος είναι πανεπιστημιακός. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα κινούνται στον χώρο της κοινωνιολογίας, της εκπαίδευσης, της εκπαιδευτικής πολιτικής, της κατάρτισης και της διά βίου μάθησης, της κοινωνιολογίας του πολιτισμού και των πολιτισμικών πρακτικών.

Το δημοκρατικό σχολείο ανάχωμα στον ρατσισμό

Στην ελληνική κοινωνία έφτασε η ώρα να μιλήσουμε ανοιχτά για τη βία, την επιθετικότητα, την ξενοφοβία, τον ρατσισμό. Κι αυτό γιατί ως κοινωνικά φαινόμενα δεν αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά μιας άτυχης στιγμής ή μιας θεόσταλτης επιδημίας, αλλά αντικειμενικά και αναπόφευκτα παράγωγα μιας κοινωνίας που δηλητηριάζεται καθημερινά από την κρίση, την ανεργία, τη φτώχεια και την κοινωνική ανισότητα.

Πρόκειται για φαινόμενα που ενδημούν και θα αναπτύσσονται όσο οι συλλογικές αξίες αποδυναμώνονται, οι θεσμοί αυτοακυρώνονται, οι κοινωνικές σταθερές κατεδαφίζονται βίαια και ατεκμηρίωτα προς όφελος των λίγων. Υπό τις συνθήκες αυτές η επικράτηση μιας κατάστασης σύγχυσης ιδεολογικής, πολιτικής και γενικότερα κοινωνικής αποτελεί αντικειμενικό επακόλουθο, το οποίο, αν δεν καταπολεμηθεί την ώρα που γεννιέται, θα προκαλέσει χειρότερα αποτελέσματα, με πολλαπλές για την κοινωνία συνέπειες.

Εν κατακλείδι γινόμαστε μάρτυρες μιας κοινωνίας που καθημερινά αποσυντίθεται από τη βία της καθημερινότητας, τη βία της πολιτικής, τη βία των μνημονίων και των δανειστών, τη βία της φτώχειας και της ανεργίας, τη βία της εργασιακής εκμετάλλευσης, τη ρατσιστική και φασιστική βία κ.ο.κ. Και αυτός ο κύκλος δεν έχει τέλος, αφού η βία όσο θα ευδοκιμεί θα γεννά συντηρητισμό, καταστολή, συγκρούσεις και περισσότερη βία.

Είναι σαφές ότι πρέπει να ανοίξει η συζήτηση για τα φαινόμενα αυτά και η κοινωνία μας οφείλει να κοιτάξει κατάματα την αλήθεια και να αναζητήσει

Subject: Re: MR-690363-670715
From: Travlou Vasiliki <vtravlou@stasy.gr>
Date: 9/12/2020 8:07 πμ
To: Kalogirou Eleni <ekalogirou@stasy.gr>

Καλημέρα Ελένη
για τα υλικά που αφορούν την γραμμή 1 δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα

On 17/11/2020 3:57 μμ, Kalogirou Eleni wrote:

Καλησπέρα
Σήμερα, 17.11.2020, παρέλαβα, και η επιτροπή αποσφράγισε τις προσφορές του MR-690363-670715.
Στο πλαίσιο της τεχνικής αξιολόγησης, και εκ μέρους της επιτροπής, σας αποστέλλω με ηλεκτρονική αλληλογραφία το τεχνικό τμήμα των προσφορών των υποψηφίων αναδόχων, καθώς και του χρόνου παράδοσης σχετικά με την προμήθεια, MR-690363-670715.
Παρακαλώ, ενημερώσε με εάν υπάρχει κάποιο πρόβλημα - παρατήρηση ώστε να προχωρήσω στην διαδικασία.
Ευχαριστώ

--

Βασιλική Τραυλού
Τμηματάρχης Κτιριακών Εγκαταστάσεων
Γραμμής 1 ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε.
Τηλ.: (+30) 214 4141280
Fax: (+30) 210 3249662
[e-mail:vtravlou@stasy.gr](mailto:vtravlou@stasy.gr)

τα γενεσιουργά αίτια της κρίσης, καθώς και τους παράγοντες εκείνους που γεννούν την ανοχή στην κουλτούρα της μισαλλοδοξίας και του φασισμού.

Η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα πιο κρίσιμα εργαλεία για την ορθολογική ερμηνεία και κατανόηση των φαινομένων αυτών, προσφέροντας ταυτόχρονα μια ψύχραιμη και συνειδητή αρνητική απάντηση στα κελεύσματα της βίας, του μίσους, του ρατσισμού, του φασιστικού παραληρήματος.

Ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα δουλέψει συστηματικά πάνω στην έννοια της ανθρώπινης ουσίας, στις αρχές της ουσιαστικής δημοκρατίας, της ανεκτικότητας και του διαλόγου, θα συμβάλει αποφασιστικά στη διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς με τις αρχέγονες αξίες του τόπου και του λαού μας: τη δημοκρατία, τη διαλεκτική, την ελεύθερη, δημιουργική και κριτική σκέψη, την ετερότητα. Στοιχεία που έθρεψαν τις ρίζες του δυτικού πολιτισμού και που δυστυχώς στη σύγχρονη Ελλάδα τα αφήσαμε για πολλά χρόνια ακαλλιέργητα.

Η εκπαίδευση με στόχο την κριτική και δημοκρατική παιδεία δεν αποτελεί «γνωστικό αντικείμενο» που περιχαράκωνεται στη δικαιοδοσία μιας και μόνο επιστημονικής πειθαρχίας. Πολύ περισσότερο προϋποθέτει την αλλαγή των αρχών, της φιλοσοφίας και στρατηγικής της εκπαιδευτικής μας πολιτικής, με τρόπο που το παιδαγωγικό αυτό εγχείρημα να διαπερνά οριζόντια, διαθεματικά και διεπιστημονικά όλο το εύρος των γνώσεων, των δεξιοτήτων, των στάσεων, των αντιλήψεων που καλείται το σύγχρονο σχολείο να καλλιεργήσει.

Όσο αναγκαίος είναι ο ρόλος των κοινωνικών επιστημών και γενικότερα των ανθρωπιστικών σπουδών στην καλλιέργεια της ιστορικής και πολιτισμικής μνήμης, στην απόκτηση κοινωνικής παιδείας, στην ανάπτυξη πολιτικής κουλτούρας, άλλο τόσο σημαντικός είναι και ο ρόλος των φυσικών και θετικών επιστημών στην ανάπτυξη της ορθολογικής σκέψης, εργαλεία που μπορούν να θωρακίσουν την κοινωνική συνείδηση και να οξύνουν το πολιτικό κριτήριο και ένστικτο των νέων ανθρώπων.

Η εμπέδωση των αξιών της δημοκρατίας, της ελευθερίας της συνείδησης, της ανεξαρτησίας της σκέψης, της ανοχής στο διαφορετικό πρέπει να τοποθετηθεί ψηλά στην ιεραρχική κλίμακα των αξιών του εκπαιδευτικού μας συστήματος, από την προσχολική κιόλας ηλικία, με στόχο τη δημιουργία ενός ανθρωποκεντρικού και δημοκρατικού σχολείου που θα παλέψει τόσο για την άμβλυνση των ανισοτήτων όσο και για τη θωράκιση της κοινωνίας απέναντι στη φασιστική βία, τη βαρβαρότητα, τον ρατσισμό.

Νίκος Φωτόπουλος,
εφημ. Ελευθεροτυπία (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**1η δραστηριότητα**

- A1.** Ποια μέσα πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην έκτη («Ένα εκπαιδευτικό σύστημα ... ακαλλιέργητα») και έβδομη («Η εκπαίδευση ... να καλλιεργήσει») παράγραφο του κειμένου προκειμένου να τεκμηριώσει τις θέσεις του; Να δώσετε ένα παράδειγμα για κάθε περίπτωση.

[Μονάδες 7]

- A2.** Σε καθεμιά από τις προτάσεις που ακολουθούν να δώσετε τον χαρακτηρισμό «ΣΩΣΤΟ» ή «ΛΑΘΟΣ», ανάλογα με το εάν αποδίδουν το νόημα του κειμένου σωστά ή όχι.

- α) Ο ρατσισμός και η βία στην ελληνική κοινωνία αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά.
- β) Η εκπαίδευση, αν καλλιεργήσει στα παιδιά τις αρχές της ανεκτικότητας, του διαλόγου και της δημοκρατίας, θα μπορέσει να συμβάλει στην εξάλειψη του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.
- γ) Στόχος μας πρέπει να γίνει ένα ανθρωποκεντρικό και δημοκρατικό σχολείο.
- δ) Το δημοκρατικό σχολείο θα θωρακίσει την κοινωνία μας απέναντι στη φασιστική βία, τον ρατσισμό και τη βαρβαρότητα.

[Μονάδες 8]

2η δραστηριότητα

- A3.** α) Να βρείτε τη δομή και έναν τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου («Στην ελληνική κοινωνία ... ανισότητα») του κειμένου.
 β) Να βρείτε στο κείμενο τρία παραδείγματα μεταφορικής χρήσης του λόγου.

[Μονάδες 8]

- A4.** Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: άτυχης, συνειδητή, αναγκαίος, σημαντικός, οξύνουν, ελευθερίας, δημοκρατικού.

[Μονάδες 7]

3η δραστηριότητα

- A5. Ο συντάκτης του κειμένου αναφέρει πως «Η εμπέδωση των αξιών της δημοκρατίας, της ελευθερίας της συνείδησης, της ανεξαρτησίας της σκέψης, της ανοχής στο διαφορετικό πρέπει να τοποθετηθεί ψηλά στην ιεραρχική κλίμακα των αξιών του εκπαιδευτικού μας συστήματος...». Συμφωνείτε με την άποψη αυτή; Πώς το σχολείο, κατά τη γνώμη σας, θα μπορούσε να αποτελέσει ανάχωμα στον ρατσισμό; Να γράψετε τις απόψεις σας σε ένα άρθρο (200-250 λέξεις) που θα δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα.

[Μονάδες 20]

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγικό σημείωμα

Ο Νίκος Εγγονόπουλος (1907-1985), ζωγράφος, ποιητής και σκηνογράφος, υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του μοντερνισμού στην Ελλάδα.

Essai sur l' inégalité des races humaines

(Δοκίμιο περί της ανισότητας των ανθρωπίνων φυλών)

ξεχνιέται ο Αδόλφος Χίτλερ;

αλήθεια – των αδυνάτων αδύνατο –
ποτές δεν εκατάφερα να καταλάβω
αυτά τα όντα που δεν βλέπουνε
το τερατώδες κοινό γνώρισμα τ' ανθρώπου
– το εφήμερο
της παράλογης ζωής του –
κι ανακαλύπτουνε διαφορές
– γιομάτοι μίσος – διαφορές
σε χρώμα δέρματος φυλή
θρησκεία

Νίκος Εγγονόπουλος,
Στην κοιλάδα με τους ροδώνες,
εκδ. Ίκαρος, Αθήνα, 1978

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

B1. Τι περιγράφει ως αδιανόητο ο ποιητής; (50-60 λέξεις)

[Μονάδες 8]

B2. Σε ποιους απευθύνεται με αυτό το ποίημα;

[Μονάδες 7]

2η δραστηριότητα

B3. Να χαρακτηρίσετε το ύφος του τίτλου: «Essai sur l' inégalité des races humaines (Δοκίμιο περί της ανισότητας των ανθρωπίνων φυλών) και του υπότιτλου του ποιήματος «ξεχνιέται ο Αδόλφος Χίτλερ;».

[Μονάδες 6]

B4. Ο Ν. Εγγονόπουλος ακολούθησε στην ποίησή του τον υπερρεαλισμό. Ποια χαρακτηριστικά της υπερρεαλιστικής γραφής μπορείτε να επισημάνετε στο ποίημα; (Απλή αναφορά τριών χαρακτηριστικών.)

[Μονάδες 3]

B5. Ο Ν. Εγγονόπουλος είχε πει: «Θα περιοριστώ σε μερικές γραμμές μόνο για τη γλώσσα που χρησιμοποιώ. Κι η οποία δέχτηκε συχνά τον χαρακτηρισμό, σαν ψόγο, της μεικτής. Πρέπει να πω πως είναι απλούστατα η γλώσσα που μιλώ...». Να δώσετε τρία παραδείγματα από το ποίημα που να επιβεβαιώνουν τα πιο πάνω λόγια του ποιητή.

[Μονάδες 6]

3η δραστηριότητα

B6. Το ποίημα του Εγγονόπουλου που σας δόθηκε πιστεύετε πως εξακολουθεί να είναι επίκαιρο; Μπορούν τα ποιήματα να αλλάξουν τον κόσμο; Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

[Μονάδες 20]